Raadsvergadering d.d. 22 april 2021

Voorstelnummer 26-2021
Agendanummer 7
Zaaknummer Z21091408
Onderwerp: raadsvoorstel zienswijze op GGD ZW kadernota 2022
Portefeuillehouder: Wethouder Tuijp

Aan de raad.

Gevraagde beslissing
In te stemmen met een positieve zienswijze op de kadernota 2022 van de GGD Zaanstreek-Waterland en deze middels bijgevoegde brief te verzenden naar het Algemeen Bestuur van de GGD.

Samenvatting
Vanwege de gemeenschappelijke regeling (GR) met de GGD Zaanstreek-Waterland (GGD ZW) wordt de kadernota 2022 voorgelegd aan alle gemeenteraden voor een zienswijze. Deze kadernota beschrijft ontwikkelingen en extra investeringen voor 2022. Het gaat om een bijdrage vanuit Edam-Volendam van € 1.454.089 (toename van € 66.349 ten opzichte van de geraamde bijdrage 2022, welke structureel ten laste van het saldo begroting komt). In de Programmabegroting 2022 Edam-Volendam structureel de gemeentelijke bijdragen aan de GGD ZW op basis van de GGD begroting 2022 bij te stellen.
De raad wordt voorgesteld een positieve zienswijze te geven op de kadernota 2022.

Onderbouwing en alternatieven
Eerdere jaren ontving u een beleidsarme kadernota met alleen een stijging van loon- en prijsindex. Dit veranderde in 2021. Toen ontving u een beleidsarme kadernota met een memo met daarin discussie onderwerpen. Dit waren infectieziektebestrijding, nieuwkomers jeugd en digitalisering.
In de kadernota 2022 was in eerste instantie de bedoeling om deze weer beleidsarm aan te leveren. Evenwel heeft de GGD een aantal knelpunten aangegeven waarmee de organisatie kampt. Deze zijn de afgelopen weken besproken in het Algemeen Bestuur en dat heeft ertoe geleid dat een aantal autonome ontwikkelingen in de Kadernota 2022 is opgenomen en voorzien van financiële kaders. Dit is één van de redenen dat de kadernota 2022 later voor u ligt dan u gewend bent.
In deze kadernota zitten een aantal extra investeringen die hieronder uitgelegd worden. Het voorstel is om in te stemmen met een positieve zienswijze op de kadernota 2022.

Het alternatief is om niet in te stemmen met de kadernota of met bepaalde onderdelen niet in te stemmen vanwege de extra investeringen.
Samengevat gaat het om extra investeringen in:

1. Extra fte op infectieziektebestrijding. Als hier niet wordt op geïnvesteerd, is het niet meer mogelijk om aan alle wettelijke taken te voldoen en de medewerkers bekwaam en bevoegd te houden. Taken die onvoldoende uitgevoerd worden zijn het beleggen van medische eindverantwoordelijkheid, preparatie op outbreak management, surveillance op infectieziekten, participatie in en bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek en netwerkontwikkeling.
   Er is ook in de begroting van 2021 ingezet op extra formatie binnen infectieziektebestrijding. Dit was eenmalig èn blijkt toch niet voldoende om aan alle wettelijke taken te voldoen.

©ev 2020

2. Extra fte op jeugdgezondheidszorg (JGZ). Als hier niet op wordt geïnvesteerd, dan kan een veilig en gezonde ontwikkeling van kinderen niet meer beschermd, bewaakt en bevordert worden op het juiste niveau. Er zijn al aanpassingen in werkwijze binnen de JGZ doorgevoerd waaronder flexibilisering van de contactmomenten. Dit betekent dat bepaalde gezinnen minder contactmomenten krijgen, en sommige gezinnen/kinderen weer meer contactmomenten. Ook is er gekeken naar de rol van de arts en verpleegkundige om zo kosten te besparen. Maar al deze maatregelen bleken niet voldoende door de stijgende kinderaantallen. Er is extra formatie nodig.
3. Suïcidepreventie opnemen in de gemeenschappelijke regeling (GR). Sinds 2016 is er extra inzet op suïcidepreventie. En met succes. Op dit moment is het een contracttaak. Als we het opnemen in de GR zal dit leiden tot kostenbesparing omdat er een lager tarief wordt berekend.
4. Doorbelasting kantoorautomatisering. Er is de laatste jaren niet geïnvesteerd in de vervanging van de kantoorautomatisering van de GGD. De kantoorautomatisering wordt niet langer door de leverancier ondersteund, waardoor vervanging noodzakelijk is.
   Er is in de begroting 2021 wel extra geïnvesteerd in digitalisering. Dat ging toen om digitale systemen zoals het digitale kinddossier en digitale afsprakensysteem. Dat is iets anders dan kantoorautomatisering.
5. Loon- en prijsindex. Om de stijging van de loonkosten en de stijgende prijzen te ondervangen.

Het Algemeen Bestuur heeft eind vorig jaar besloten om naar aanleiding van meerdere geconstateerde knelpunten samen met de GGD te kijken naar de toekomst en heeft dit de naam ‘GGD 3.0’ meegegeven. De geconstateerde knelpunten bij de bedrijfsvoering en het achterblijven van de salarisschalen van de artsen spelen een rol in deze doorontwikkeling van de GGD. De GGD informeert de gemeenteraden hierover. Zoals u ook kunt lezen in de begeleidende brief van de GGD. Er dient rekening mee gehouden worden dat er financiële gevolgen zitten aan GGD 3.0.

Financiële aspecten

Dit voorstel betreft een zienswijze op een kadernota 2022. Op basis van de besluiten in de kadernota zal er een begroting gemaakt worden. Deze concept begroting gaat ook voor zienswijze naar alle gemeenteraden.
Voorliggende Kadernota presenteert een verhoging van de bijdrage voor 2022, ten opzichte van 2021. De begroting 2022 bedroeg € 13.040.119 en deze stijgt tot € 13.849.646 in 2022. Een stijging van € 809.527. Deze autonome ontwikkelingen ad € 715.677 en nieuw beleid € 93.900 zijn meegenomen in de kadernota en worden toegelicht op pagina 11.

In de kadernota 2022 wordt een geprognosticeerd financieel meerjarenperspectief voor de jaren 2021-2024 gegeven. Ook dit jaar helaas niet vertaald naar gemeentelijke bijdragen.

Nadat de begroting 2022 is opgesteld door de GGD (aan de hand van de kadernota 2022) en is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GGD ZW worden de financiële gevolgen voor onze gemeente bekend en zal de gemeentelijke begroting 2022 e.v. Edam-Volendam worden bijgesteld. Op dit moment zijn de financiële consequenties daarom nog niet definitief voor 2022 e.v.

NB: Kadernota's geven financieel gezien altijd een grovere schatting dan de begroting. Bij de kadernota wordt uitgegaan van (alleen) het inwoneraantal van de gemeente. Bij de begroting is de berekening fijnmaziger en per programma(onderdeel) anders. Dit is voor een aantal onderdelen

©ev 2020

op inwoneraantal, voor de Jeugdgezondheidszorg op aantal jeugdigen 0 tot 18 jaar en voor de MGZ het aantal meldingen. Vandaar ook de opmerking onder het kopje "Verdeelsleutel gemeentelijke bijdrage" blz 10 van de kadernota.

Daarnaast heeft de gemeente Edam-Volendam een zestal taken op basis van een contract ondergebracht bij de GGD Z-W: Inzet jeugdarts t.b.v. zorgteam, pedagogisch adviseur, centrale zorgverlener, logopedisch spreekuur, video hometraining, voorzorg en veilig thuis. Deze bijdragen worden afzonderlijk aan de gemeente in rekening gebracht op basis van contractafspraken. De posten zijn (meerjarig) geraamd in de begroting 2021.

Samenvatting
Uit de concept-Kadernota 2022 GGD Zaanstreek-Waterland blijkt dat in 2022 een bijdrage van Edam-Volendam benodigd is van € 1.454.089 (toename van € 66.349 ten opzichte van de geraamde bijdrage 2022, welke structureel ten laste van het saldo begroting komt).
In de Programmabegroting 2022 Edam-Volendam structureel de gemeentelijke bijdragen aan de GGD ZW op basis van de GGD begroting 2022 bij te stellen.

Personele aspecten
Er zijn geen personele aspecten voor de gemeente Edam-Volendam van toepassing. Dit heeft te maken met de bedrijfsvoering van de GGD Zaanstreek-Waterland. In de kadernota zijn extra investeringen opgenomen. Namelijk op formatie bij de infectieziektebestrijding en op de jeugdgezondheidszorg.

Uitbreiding fte op infectieziektebestrijding:
De infectieziektebestrijding (IZB) omvat de algemene infectieziektebestrijding, soa en tbc bestrijding en reizigersvaccinatie. IZB heeft negen wettelijke taken. Met de huidige formatie en schaalgrootte is het niet meer mogelijk om aan alle wettelijke taken te voldoen en de medewerkers bekwaam en bevoegd te houden. Taken die onvoldoende uitgevoerd worden zijn het beleggen van medische eindverantwoordelijkheid, preparatie op outbreak management, surveillance op infectieziekten, participatie in en bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek en netwerkontwikkeling. Uit de benchmark 2019 bij GGD-en blijkt de gemiddelde formatie IZB 1,3 fte per 100.000 inwoners bedraagt. Voor de regio Zaanstreek-Waterland is dit slecht 0,82 fte.

De huidige COVID-19 epidemie toont het belang aan en het voorhanden hebben van een adequate infrastructuur van infectieziektebestrijding. Er is al enige tijd een structurele onderbezetting aan professionals in de infectieziektebestrijding. Om die reden wordt nu landelijk het gesprek gevoerd over het verhogen van de normformatie per 100.000 inwoners.

©ev 2020

Uitbreiding van de formatie met 0,5 fte arts infectieziektebestrijding en 0,4 fte verpleegkundige is bij de kadernota 2021 voor één jaar toegekend. Om adequate inzet op de infectieziektebestrijding mogelijk te maken, is een structurele uitbreiding met 0,6 fte arts infectieziektebestrijding en 0,6 fte verpleegkundige noodzakelijk. Hierdoor voldoet de GGD weer aan het niveau van de benchmark.

Functie	Fte	Bedrag*
Verpleegkundig specialist	0,6	63.000
Arts M&G IZB	0,6	77.000
Totaal	**1,2**	**140.000**

*Bedragen zijn afgerond

Uitbreiding fte op jeugdgezondheidszorg

De bijdrage voor de Jeugdgezondheidszorg is in 2015 vastgezet op een bepaald (laag) geboortecijfer, zijnde 3.150 geboortes, waarbij de verwachting was dat het aantal kinderen ongeveer gelijk zou blijven. Sindsdien is deze bijdrage niet verhoogd. In 2020 lag het aantal geboortes op 3.330.
Er zijn op dit moment 500 kinderen extra vanaf de start op het basisonderwijs. Dit aantal zal nog stijgen door de toename in geboortes. Daarnaast neemt door de ontwikkelingen op de woningmarkt het aantal inverhuizende gezinnen toe. De verwachting is dat deze trend zich doorzet gezien het aantal nieuwbouwprojecten dat op stapel staat en de wachtlijsten bij kinderopvang en verloskundigen in de regio.
Dit werkt door in een toename van contactmomenten, coördinatie van zorg en het aantal adviesaanvragen. Het is belangrijk om jaarlijks het aantal kinderen te ijken. Dit gebeurt sinds 2015 niet meer. Gezien de ontwikkelingen op de woningmarkt en de bouw van nieuwe wijken, lijkt het aantal inverhuizende gezinnen eerder toe dan af te nemen, waardoor de afwijking met het aantal geboorten waarop de begroting is vastgezet alleen maar groter wordt. Per contactmoment is er nu al jaarlijks een groep van 300 tot 500 kinderen die meer gezien moeten worden dan al enige jaren begroot. Door middel van flexibilisering en efficiëntie is gepoogd deze uitbreiding op te vangen binnen de bijdrage die gebaseerd is op dat lagere aantal kinderen. De toename van het aantal kinderen is echter zo hoog dat dit niet langer kan. Om de Jeugdgezondheidszorg op het landelijk afgesproken niveau uit te kunnen voeren is een uitbreiding van het aantal fte noodzakelijk.

Tekorten Zaanstreek –Waterland*	FTE	Tarief	Totaal
arts 2 jaar en 5 jaar	0,3	95.000	28.500
Jeugdverpleegkundige	1,8	75.500	135.900
3, 3,9 en 11 jaar			
Doktersassistente 5 jaar	0,5	59.000	29.500
Logopedist 5 jaar	0,5	75.500	37.750
Totaal			**231.650**

* Bedragen zijn afgerond

Bedrijfsvoering en formatie

Er zijn binnen de bedrijfsvoering knelpunten. Dit gaat onder andere om aanbesteding en voldoen aan de informatiebeveiliging en privacywetgeving. In 2021 gaat er een nadere analyse middels GGD 3.0 plaatsvinden van deze knelpunten.

©ev 2020

Risico's

Gemeenschappelijke regeling

De Wet gemeenschappelijke regelingen;
De Gemeenschappelijke Regeling GGD Zaanstreek-Waterland (2018);
De programmabegroting gemeente Edam-Volendam;
De relatie tussen de gemeente en de GGD is geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling GGD. Elke gemeente heeft bij het vaststellen van de kadernota één stem. Formeel betekent dit dat als de zienswijze van de gemeente Edam-Volendam niet gedeeld wordt door vier of meer andere gemeenten dit tot een niet gewenste uitkomst en/of uitgaven kan leiden.

Risico's binnen infectieziektebestrijding en jeugdgezondheidszorg

Dit ligt in de wettelijke taken vanuit de verschillende wetten waaruit gewerkt wordt zoals de Wet publieke gezondheid, Basispakket JGZ en de jeugdwet. Zie hierboven welke taken er niet (goed) uitgevoerd kunnen worden indien er niet extra geïnvesteerd wordt.

Risico's binnen bedrijfsvoering

Naar aanleiding van het onthouden van een goedkeurende verklaring van de accountant op de rechtmatigheid bij de jaarrekening 2019 vanwege het niet voldoen aan de aanbestedingswetgeving, een recente audit van de archiefinspecteur waaruit blijkt dat de GGD niet voldoet aan wettelijke eisen rondom het opslaan, bewaren, overdragen en vernietigen van informatie en de verouderde automatisering waardoor de GGD risico's loopt op het gebied van de informatiebeveiliging en de privacywetgeving, zal de komende periode een nadere analyse plaatsvinden van wat er nodig is om deze knelpunten op te lossen. Deze analyse (GGD 3.0) zal worden betrokken bij doorontwikkeling van de GGD waarover het Algemeen Bestuur van de GGD de komende tijd van gedachten zal wisselen.

Risico's duurzaamheid:

Het huidige pand aan het Vurehout te Zaandam is in eigendom van de acht gemeenten. Dit pand voldoet niet aan de eisen die wettelijk gesteld zijn aan duurzaamheid. Om het pand hieraan te laten voldoen, is een dermate ingrijpende verbouwing noodzakelijk dat volledige nieuwbouw voordeliger is. Er vindt een haalbaarheidsonderzoek plaats over nieuwbouw in eigendom of niet, of huur elders.

Gevolgde procedure

De kadernota zelf is tot stand gekomen na overleg met GGD ZW, ambtenaren van de gemeentes, het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van de GGD. Sinds december 2020 is er overleg geweest met alle partijen om uiteindelijk deze kadernota aan u voor te leggen.
Dit raadsvoorstel is tot stand gekomen met behulp van de GGD ZW en input van de afdeling financiën.

Burgerparticipatie, inspraak, zienswijzen en communicatie

Er is geen inspraak van burgers geweest op dit voorstel. Het Algemeen Bestuur en alle ambtenaren in de regio Zaanstreek-Waterland hebben input geleverd op de kadernota samen met de GGD ZW.

Rapportage, verantwoording en evaluatie

De zienswijze wordt verzonden naar de GGD ZW vóór 12 mei 2021. Na het vaststellen van de kadernota 2022 in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 12 mei 2021, stelt de GGD ZW een begroting 2022 op. Deze wordt ook weer voorgelegd aan alle gemeenteraden voor zienswijze.

©ev 2020

Daarna gaat de uitvoering in. En als het jaar is afgelopen ontvangen alle gemeenteraden het jaarverslag 2022 in de loop van het jaar 2023, deze wederom voor zienswijze.
Alle zienswijzen worden besproken in het Algemeen Bestuur en daarna vastgesteld.
De relatie tussen de gemeente en de GGD is geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling GGD.
Elke gemeente heeft één stem. Formeel betekent dit dat als de zienswijze van de gemeente Edam-Volendam niet gedeeld wordt door vier of meer andere gemeenten dit tot een niet gewenste uitkomst en/of uitgaven kan leiden.

Bijlagen
Begeleidende brief kadernota 2022
GGD ZW kadernota 2022
Raadsbesluit
Concept brief met zienswijze vanuit de gemeente Edam-Volendam aan het Algemeen Bestuur GGD ZW.

Aanvullende toelichting op vraagstelling, context en maatschappelijke meerwaarde
Er zijn naast de extra investeringen ook nog ontwikkelingen in 2022 die van belang zijn:

- Nota gezondheidsbeleid. In de loop van 2021 hebben we als gemeente alle monitor gegevens ontvangen (senioren, volwassenen, jeugd en kind). Samen met landelijke nota gezondheidsbeleid stellen we in 2022 een lokale nota gezondheidsbeleid/leefstijl op.
- In 2022 stelt de GGD een strategische agenda 2022-2025 op.
- 1 januari 2022 gaat om de omgevingswet in. De GGD adviseert op de gemeentelijke omgevingsvisie en omgevingsplan.

Edam-Volendam, d.d. 23 maart 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris, de burgemeester,
H. van der Woude L.J. Sievers.

©ev 2020